

Sant Martí de Mura

Mura

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Nucli urbà
Emplaçament Al centre del nucli urbà, plaça Àngel Guimerà.

Coordenades:

Latitud: 41.69902
Longitud: 1.97575
UTM Est (X): 414775
UTM Nord (Y): 4616866

Classificació

Número de fitxa 08139-2
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Romànic Modern
Segle XI - XVII
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: NNSS any 1990
Número inventari IPA nº 16820.
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Religió
Titularitat Privada
Titular: Bisbat de Vic. Palau Episcopal. Carrer Santa Maria, 1. 08500 VIC
Fitxes associades:
[Nucli antic de Mura](#)
Autoria de la fitxa Cortés Elía, M^a del Agua
Data de registre de la fitxa: dt., 12/09/2006 - 02:00

Descripció

Església romànica de complexa estructura en la que es veuen clarament diferents etapes constructives de diferents èpoques, així com successives remodelacions i ampliacions. D'una primera església petita d'una sola nau s'ha arribat a una església gran de tres naus paral·leles. La nau més antiga és la lateral esquerra que correspon al segle X, d'època pre-romànica; la del costat és dels segle XII, i la tercera, a la banda de migjorn, correspon a una ampliació moderna. Es tracta d'un edifici amb capçalera a llevant formada per un absis decorat amb arcs llombards, tres naus i porta oberta a ponent, en la que destaca la portalada d'estil romànic, amb coberta a doble vessant, llanterna i campanar. El temple més antic bastit al segle XI resta englobat en les ampliacions posteriors també romàniques i es conserven alguns elements, principalment a la capçalera. En aquesta part, a llevant, encara es pot veure la capçalera de l'antiga església, que ara correspon a la nau lateral, acabada amb un frontis triangular que suportava la teulada a doble vessant i en el que hi ha tres obertures: dues finestres d'arc de mig punt i la central circular i a un nivell superior. El mur de tramuntana és decorat amb tres sèries d'arcuacions dobles cegues delimitades per bandes llombardes, tot fet amb pedra tosca. Al segle XII es va ampliar l'edifici amb una nova nau al costat de l'antiga per la banda de migjorn, coberta amb volta de mig punt, amb absis semicircular a llevant decorat exteriorment amb una cornisa i sis arcs sobreposats i columnes de mitja canya amb capitells de fulles d'acant, amb tres finestres repartides. Interiorment, té tres fornícules rematades amb volta de quart d'esfera i en les que s'obren les finestres; les fornícules estan emmarcades per tres arcs de mig punt recolzats en mènsules i a sobre l'absis. L'absis està separat de la nau per un arc triomfal de mig punt. La unió entre aquesta nau i la més antiga es devia fer originalment amb arcs formers, que en època gòtica van ser substituïts per un arc fet amb blocs de pedra polida. La tercera nau, a migjorn, més moderna, s'uneix amb un arc de característiques similars. Exteriorment, les estructures van ser unificades amb un arrebossat que imita l'aparell d'un mur i es va afegir un campanar al segle XVII. Aquesta darrera ampliació es va fer coincidint amb l'arribada de les relíquies dels Sants Màrtirs, co patrons del poble, l'any 1680. Una placa sobre la porta d'entrada porta una inscripció que fa referència a la commemoració de la reconstrucció l'any 1697. En la remodelació feta l'any 1984 es va trobar a l'antiga porta d'arc de mig punt que es trobava tapada, un sarcòfag i les restes d'un document dipositades dins el crani. Aquest darrer es troba al Bisbat de Vic per ser estudiat.

Història

Aquesta església assumí molt aviat la funció de parròquia, primer del terme de Nèspola i més tard Mura. L'església depengué dels senyors del castell de Mura, que la van comprar als comtes de Barcelona. El terme de Nèspola apareix documentat des del 926, mentre que el de Mura des del 949. L'església apareix citada per primera vegada l'any 972. El 993 el comte Ramon Borrell vengué l'església a Riculf, junt a la de Sant Abundi i la de Santa Maria de Rocafort. La funció de parròquia l'adquirí abans del 1066 i no l'ha perdut mai. Diferents campanyes de restauració han modificat la seva estructura originària del segle XI. Al segle XII es bastí un nou edifici de proporcions més grans que es va unir a l'anterior amb arcs; la nau fou engrandida i orientada a llevant, amb un absis semicircular. A finals del segle XII es posà la portalada que encara es conserva. El 1437 un terratrèmol afectà l'edifici i es tornà a restaurar, suprimint els arcs que unien les dues naus, i es construí una sola arcada amb dovelles de pedra ben treballades, un contrafort, i es cobrí la nau primitiva amb volta apuntada; també es va refer la nau principal amb volta de mig punt. Al segle XVII s'afegí una tercera nau i es construí el campanar de torre sobre l'antic d'espadanya. A la porta hi ha una inscripció que fa referència a la finalització de les obres el 1697. L'any 1983 el Servei de Catalogació i Conservació de Monuments de la Diputació va fer una restauració de la part més antiga de l'edifici, a càrrec de l'arquitecte Antoni González. Es va demolir la sagristia que tapava part de l'absis, i es va desmuntar la coberta vella i se'n féu una nova, recuperant així la visió de les parts més antigues de l'edifici.

Bibliografia

AA.VV. (1985). Catalunya Romànica. Vol. XI, El Bages. Fundació Enciclopèdia Catalana. SITGES, X. (1960). L'art antic a la comarca del Bages. Sant Martí de Mura. A "Bages", num. 92, 93, 94. Manresa, octubre, novembre, desembre. BALLBÉ, M. (1997). Aportació històrica de Mura. Vol. I. Inèdit.

